

واحد پول

به طور کلی در گذشته دو قسم واحد پول در ایران متداول بود. یکی آنکه سکه ای واحد پول کشور می گردید که وجود خارجی داشت و در امر داد و ستد به کار می رفت. مانند سکه «قران» در عهد قجر و دیگر آنکه واژه ای به نام واحد پول معمول می شد، اما سکه ای بدین نام وجود نداشت، بلکه فقط در محاسبات و تقسیمات پولی از آن استفاده می گردید. البته گاهی سکه ای که بیشتر متداول بوده و سپس از ارزش می افتاد نیز این نقش را عهده دار می گشت. مانند واژه «عباسی» در دوره ناصرالدین شاه، زیرا در سلطنت این پادشاه سکه عباسی از گردش افتاد و دیگر ضرب نشد و از آن پس واژه «عباسی» به عنوان واحد پول فقط در محاسبات دیوانی و تقسیمات پولی به کار گرفته شد.

واحد پول در دوره های مختلف متفاوت بوده است، چنانکه دینار و درهم و تومان و ... هر یک زمانی واحد پول رایج بوده است. مثلاً در دوره هخامنشیان «کرشه» karsha که واحد وزن هم بود عنوان واحد پول را داشت. این واژه پارسی است و روانشاد پور داود آن را به عنوان واحد پول پیشنهاد می کند:

«بجاست که برای رهایی از واژه های بیگانه قران و ریال و ... «کرشه» را که واژه پارسی است، به جای آنها بر گزینیم.» /هرمزنامه.

در دوران سلطنت آقا محمد خان و فتحعلی شاه «ریال» که برابر با «۱۲۵۰» دینار بود و به نام «روپیه» نیز خوانده می شد، واحد پول کشورمان گردید و از اواخر دوره فتحعلی شاه تا سال

۱۳۰۴ خورشیدی «قران» واحد پول ایران شد و از این پس یعنی آغاز سلطنت پهلوی با تصویب قانونی «ریال» برابر با «۱۰۰» دینار جایگزین «قران» گردید که تا کنون بر جاست.